

MULTILINGUÏSTISCHE PEDAGOGIE

Heel wat recente sociolinguïstische studies wijzen op de vloeiende manier waarop mensen taal gebruiken in een context van verhoogde mobiliteit, migratiestromen en de taalkundige diversiteit in de wereld. In het verleden focusten linguïsten op bepaalde talen (Frans, Duits, Engels,...) die mensen spraken op verschillende niveaus. Ze werden onderverdeeld van beginners tot native speakers. Tweetaligheid werd niet aanvaard voor je het native speaker-niveau bereikt had. In de praktijk werd alleen de doeltaal gebruikt. Er is weinig tot geen bewijs dat dit ook beter werkt. (Zie Elsa Auerbach, *Reexamining English Only in the Classroom*, 1993). Hoe dan ook, het is belangrijk dat leraars en vrijwilligers het met elkaar eens zijn: één taal in de klas of meer?

Een alternatieve benadering gaat ervan uit dat iedereen over een vloeiend taalgebruik beschikt, dat te maken heeft met onze sociale, economische en geografische context, met ons leven met andere woorden. Bijvoorbeeld iemand die in Algerije geboren is, heeft ouders die Berbers praten. Hij studeert Handel aan de universiteit en gaat naar Londen via België. Als het over familie gaat, zal hij Berbers spreken. Hij kan standaard Arabisch lezen en heel wat andere varianten begrijpen, maar zal zich het best kunnen uitdrukken in Algerijns Arabisch. Hij schrijft en spreekt vloeiend Frans, vooral op academisch niveau, en kan zich steeds beter uitdrukken in het Engels. In België heeft hij ook wat Nederlands opgepikt en zelfs Vlaams. In een superdiverse gemeenschap als Londen kan het zijn dat hij alle talen gebruikt.

Wat impliceert dit voor het leren van een taal? In de eerste plaats waardeer je de talenkennis van de studenten. De student heeft immers belangrijke taalervaring. Hij zal zich zo meer op zijn gemak voelen en vlugger leren. Door te vragen hoe ze iets zeggen in hun taal leggen ze verbanden met de doeltaal. Door de moedertaal aan te wenden om de doeltaal te analyseren, kan het taalbewustzijn aangescherpt worden. Als je verschillende talen toestaat, kan dat leiden tot betere resultaten in de doeltaal.

Diverse talen zijn meer en meer kenmerkend voor de manier waarop we communiceren. Waarom zouden we dat ook niet doen in de klas? Eén taal opleggen (bijvoorbeeld alleen Engels in Londen) creëert een kunstmatige omgeving die niet authentiek is. Het kan nuttig zijn om met studenten te praten over hun taalgebruik, gemengde talen, tweetaligheid en taalverwerving. Je kunt ook praten over de thuistaal, de werktaal, de taal in de winkel,... (Zie Ofelia Garcia, *Problematising the Linguistic Integration of Migrants: the Role of Translanguaging and Language Teachers*, 2018).

Naast de gezonde pedagogische logica zijn er ook belangrijke politieke redenen om verschillende talen toe te laten. In Europa wordt taal gebruikt als een factor voor racisme door mensen die vijandig staan tegenover migratie en diversiteit. Zij willen niet alleen dat migranten de taal van hun nieuw land leren, maar ook dat ze stoppen met hun eigen taal in het openbaar en zelfs thuis. In Engeland, maar ook in andere landen, worden mensen vaak lastiggevallen als ze andere talen dan Engels spreken. Natuurlijk is het belangrijk dat nieuwkomers de doeltaal leren, maar we moeten ook de voordelen zien van de moedertaal op individueel en gemeenschapsniveau. Waar kun je beter tonen dat migranten welkom zijn en hun taal ook dan in de taalles? Als leraar is het van belang dat de vrijwilligers dezelfde visie delen.

.

Elsa Auerbach Text „Reexamining English Only in the ESL Classroom”
https://ncela.ed.gov/files/rcd/BE019020/Reexamining_English_Only.pdf

Ofelia Garcia Text „Problematising linguistic integration of migrants: the role of translanguaging and language teachers”
<https://www.degruyter.com/downloadpdf/books/9783110477498/9783110477498-005/9783110477498-005.pdf>

Maiz Broschure Pädagogische Reflexivität in der Basisbildung
<https://www.maiz.at/projekt/maiz-bildung/basisbildung-und-paedagogische-reflexivitaet>

The Linguistic Integration of Adult Migrants / L'intégration linguistique des migrants adultes
<https://rm.coe.int/the-linguistic-integration-of-adult-migrants-lessons-from-research-l-i/168070a67f>

- **Language Support for Adult Refugees project resources**
<https://www.coe.int/lang-refugees>